

3. Blixtar och dunder

Fyrmästaren (3) - följetong

Hon genade över ängen, förbi Axels gamla stuga - eller rättare sagt det som fanns kvar av den. Det var med ett visst vemod som hon passerade den gränsande gårdsgården. Hon överväldigades av barndomsbilder och mindes hur hon som liten sprungit hem till Axel om mornarna för att berätta om sådant som för ett barn kan vara av största vikt. Det hade varit allt från hennes drömmar, till att mormoderns katta fått ungar. Allt hade hon delat med sig av till farbror Axel. Han i sin tur hade lyssnat tålmodigt med pipan hängande i mungipan.

Axel hade inte varit någon pratkvart men när han väl öppnat munnen hade det varit idel visdomsord som förkunnats. Hon hade alltid tyckt att de där stunderna varit nästintill högtidliga. Andäktigt och förväntansfullt hade hon sett på när Axel tagit pipan från munnen, knackat ur den och harklat sig för att ta till orda. Oftast hade han fällt någon klurig kommentar om det hon sagt. Ibland hade han givit henne råd i samband med något problem eller någon frågeställning som hon brottats med.

Det hade blivit till en ritual att sitta hos Axel om mornarna innan han skulle ut med båten för att fiska eller besöka de andra öarna.

Hennes mamma hade varit måttligt road av dessa "Axeliga" morgonutflykter men mormodern hade gått i god för att Axel minsann inte var någon "ful gubbe". Till slut hade modern fått ge med sig, men det hade hänt att hon hux flux stått i dörren hemma hos Axel för att hämta hem dottern med någon fånig undanflykt som förklaring.

Och plötsligt en dag hade Axel varit borta.

Hon mindes den där dagen som om det hade varit igår. De vuxnas hysch-hysch och Axels mörklagda och igenbommade hus.

Hur man hade kringgått hennes frågor och bara sagt att farbror Axel tagits in på sjukhus. Det var först flera år senare som hon fått veta att Fiskarjönsson hade hittat Axel livlös i båten mitt ute på fjorden. Kanske hade han fått ett slaganfall eller en hjärtinfarkt. Han hade trots allt varit vid liv.

Efter att ha vårdats på sjukhus och återhämtat sig riktigt bra, hade han plötsligt en dag bara försvunnit.

En morgon när personalen kommit in i sjuksalen för att ta de vanliga proverna - och läkaren beslutat för att skriva ut honom, hade Axel varit borta. Man hade letat över hela sjukhusområdet och slutligen kopplat in polisen. Öborna hade gått skallgång på ön i fall han hade återvänt utan att man noterat det. Hans släktingar hade stått lika frågande som alla andra - ingen hade kunnat begripa vart Axel tagit vägen.

Man hade aldrig återfunnit honom.

Det slog henne att ön faktiskt varit med om en hel del mystifikation under åren, men det verkade inte som om någon riktigt vågat ta tag i märkligheterna eller ställa de rätta frågorna. Varför då? undrade hon.

Hon traskade uppför berget och beslöt sig för att gå runt ön från andra hållet denna vackra junidag. Hon gick över karga hedar, klättrade över stenrösen och småklippor. Nere vid stranden plockade hon snäckor och vackert slipade stenar. Borta vid den gamla fornlämningen beslöt hon sig för att äta lite av den medhavda lunchen. Hon slog sig ner på en stenbumling som tillhörde det forntida gravskeppet och tog fram en smörgås samt termosens med kaffet. Hon hade precis börjat äta när hon hörde någon komma på den smala grusstigen

snett bakom henne. Det var en cyklist, det hördes tydligt.

Plötslig uppenbarade sig en ung kille framför henne på en gammal grönrostig Crescent. Att han blev ordentligt överrumplad över att finna henne där mitt i grönskan såg hon på hans min. Han såg så snopen ut att hon hade svårt att hålla sig för skratt. Han bromsade in framför henne och log lite osäkert.

”Hej jag heter Lorca”, sa hon och sträckte fram handen med ett roat leende.

”Och jag heter Bellman, replikerade killen och skrattade.

Hon förstod att han gjort sig lustig över hennes namn men tog ingen notis om det.

”Vill du ha lite kaffe?”, frågade hon i stället och räckte honom en plastmugg.

Han nickade och tog muggen, efter att han först torkat av sina lortiga händer på byxorna. Han lutade cykeln mot en halvdöd enbuske och slängde sig sedan ner i gräset framför henne.

”Jag är på väg ner till stranden”, sa han och pekade mot vattnet.

”Jag kommer precis därifrån”, svarade hon och hällde upp kaffet.

Han smuttade på drycken medan han berättade att han skulle låna sin farfars båt som låg förtöjd vid strandpiren.

Killen tillkännagav vidare att han skulle övernatta ute på en av holmarna - vilket förklarade all den packning som var fäst bak på cykeln.

”Vad gör du själv här ute i tassemarkerna?” frågade han och synade henne uppifrån och ner.

Hon berättade bara att hon var intresserad av öns topografi och att hon ville återse platser som hon mindes sedan barnsben.

Hon sa ingenting om fyren, inte eller frågade hon honom om det varit han som cyklat vid den dagen dessförinnan. Bäst att ligga lågt vad det gäller den saken, tänkte hon och packade ner termoserna tillsammans med det övriga i ryggsäcken.

Han hällde i sig det sista av kaffet, reste sig och hämtade cykeln.

”Vi kanske ses igen LORCA”, sa han och verkligen pointerade hennes namn. Han hoppade upp på cykeln och vinglade iväg över gruset.

”Det gör vi säkert Bellman”, ropade hon efter honom.

”Jag heter Michael”, ropade han tillbaka innan han försvann bakom kröken.

Hon tittade på klockan och konstaterade att hon redan varit ute och traskat i 4 timmar. Eftermiddagssolen var på väg ner över träden men fortfarande var det varmt och skönt – nästan lite kvalmigt.

Hon såg att myggorna dansade över myren där skuggan lagt sig som ett avgränsande täcke mot den i övrigt solbelysta terrängen. Hon följde grusvägen en bit bort och beslöt sig för att ta av där kullen sluttade mot fyren och sedan klättra längs med ljungen och de utskjutna avsatserna.

Det var visserligen en mer mödosam väg men det skulle gå betydligt fortare än om hon följde grusvägen runt. Hon såg fyrtornet ståta högt där uppe men visste att hon skulle kunna ta sig dit på en timma om hon klättrade raskt.

Å andra sidan hade hon inte bråttom utan kunde passa på att njuta av både utsikt och vandring. Hon gnetade på uppför berget och såg hur havet nedanför blev allt större för varje steg hon tog.

Mannen stod med tubkikaren längst ut på berghällen. Han såg hur den unga kvinnan flitigt som en myra avverkade berget meter för meter. Han såg också hur pojkspolingen på stranden lastade sin packning i den lilla röda ekan som tillhörde Jon på åsen.

Tja, dessa äventyrslystna ungdomar, vad visste väl de om väder och vind? Han suckade och förde kikaren mot horisonten. Jojo, nog drog det ihop sig till oväder alltid. Han hade lyssnat på väderleksrapporten för en timma sedan och SMHI hade varnat för kuling framåt kvällen tillsammans med ihållande regn.

Men nog låg det väl åska i luften också? Det ville han bestämt tro.

Han beslöt sig för att hålla ögonen på de två unga äventyrarna i fall ovädret skulle braka loss ordentligt.

Lorca slog sig ner på en bergknalle och tog upp vattenflaskan. En intensiv huvudvärk hade börjat göra sig gällande. Hon kände sig klibbig och hade fått skoskav.

Så idiotiskt att hon tagit de nya gymnastikskorna idag när hon istället hade kunnat ta de gamla ingådda. Men det var ingen idé att gråta över spilld mjölk, tänkte hon. Hon masserade sina fötter och rotade i väskan efter plåsterpaketet.

”Vilken tur att jag åtminstone slängde ner det”, muttrade hon. Hon vätte en servett och torkade av skavsåren, satte på ett plåster men lät fötterna förbli bara en stund. Fjorden låg nästan spegelblank nedanför henne och hon njöt av vyn som bredde ut sig. Plötsligt lade hon märke till de stora grå och bomullslika molnen som började torna upp sig i väst. Hon såg sig omkring och märkte att flugorna surrade febrilt omkring henne. Det gick inte att ta miste på att det låg åska i luften. Inte konstigt att jag har en sådan huvudvärk, tänkte hon.

Hon funderade på om hon skulle ta sig upp till fyren eller vända ner igen.

Hon visste att blixten drog sig till höga höjder men också att den drogs till vatten. ”Som att välja mellan pest och kolera”, sa hon högt.

Villrådig stod hon på berghällen och övervägde alternativen. Kanske fyren hade åskledare? Det borde den ju ha resonerade hon. Dessutom fanns det ju ett litet tak precis ovanför betongtrappan.

Hon beslöt sig för att skynda mot fyren och hoppades att hon skulle hinna innan ovädret bröt ut.

Hon gick snabbt igenom vad hon hade kvar av det medhavda och insåg att det var en hel del. Hon hade lite varmt kaffe kvar i termos, vattenflaskan var halvfull och en ostmacka hade hon sparat. Dessutom hade hon ett äpple och en bit choklad. Hon skulle lätt klara natten om hon blev tvungen.

Det värsta skulle vara om hon blev blöt, för hon hade bara kläderna hon gick i - förutom extra tröjan som hon knutit fast i ryggsäcksremmen. Hon rotade i väskan och hittade plastpåsen som hon haft termos i. Den skulle hon i värsta fall kunna dra över sig om hon inte hann fram till fyren innan regnet började.

Hon hade ingen ficklampa men däremot en tändare. Hon skulle i alla fall kunna göra upp eld om det blev nödvändigt. Hon var nästan framme vid fyren när himlen lystes upp av en blixtnöj av ett dovt mullrande. Hon halvsprang de sista hundrafemtio metrarna mot fyren och nådde precis fram när de första tunga regndropparna började falla. Hon slängde av sig ryggsäcken och studerade sin lägerplats ingående. Taket skulle nog skydda henne från den värsta vätan – om inte vinden vände förstås...

Hon drog plastpåsen över tröjan och sprang tillbaka ner för trappan. Dropparna föll än så länge bara sporadiskt men åskan hade tilltagit och det mullrade oroväckande över havet.

Hon samlade snabbt ihop alla kvistar och torra grenar hon kunde hitta. Därefter repade hon lite torrt gräs i

nischen vid fyrtrappan. Nu hade hon i alla fall material för att åstadkomma en liten brasa. Hon drog av sig plastpåsen som knappt blivit fuktig, lade den över pinnarna och satte sig ner med ryggen mot fyrväggen.

Regnet ökade hela tiden i styrka, likaså vinden och snart upplevde hon ett ljusspel av sällan skådat slag. Hon kurade ihop sig där i hörnet och hoppades innerligt att blixten inte skulle slå ner i fyrtornet.

Trots att klockan bara visade sex låg mörkret kompakt mellan blixterna.

Hon tackade sitt förnuft för att hon tagit sig till fyren och inte valt att återvända till stranden. När hon såg urladdningarna som havet slukade med ett vitt sken som följd, förstod hon att det skulle ha varit mycket dumdristigt - kanske rent av farligt, om hon valt det andra alternativet. Plötsligt slog det henne att Cykelmichael var där ute någonstans. Hon önskade av hela sitt hjärta att han hunnit fram till den där kobben och hade förstånd nog att hålla sig undan blixten - i den mån det nu gick ute på en liten klippö.

Hon rös när hon tänkte på det och beslöt i samma stund att ta sig ner till stranden så fort som möjligt bara ovädret dragit förbi. Om han fortfarande var där ute någonstans kanske hon kunde få syn på honom och kalla på hjälp om det skulle behövas.

När klockan började närma sig halvvåtta hade blixterna avtagit men regnet piskade fortfarande ner i kaskader. Lorca frös där hon satt och en våt fläck hade bildats alldeles vid hennes fötter. Hon beslöt sig för att göra upp eld och dricka upp det sista av kaffet.

Vid åttatiden hade regnet dragit bort och Lorca bestämde sig för att ta sig mot stranden. Den här gången tog hon grusvägen. Hon visste att berget skulle vara halt efter regnet så beslutet var lätt att fatta. Vägen slingrade sig ner och det våta gruset gjorde det svårt att gå. Lorca försökte skynda på stegen trots halkan och kraflösheten som nu gjorde sig gällande. Hon ville inte ta den sista smörgåsen i fall hon skulle behöva den som nödproviant, men äpplet slukade hon med en frenesi som nästan fick henne att kasta upp strax därpå. Hon vilade en stund under en tät tall där marken var relativt torr, men fortsatte snart vidare. Hon märkte inte att hon var förföljd.

Den äldre mannen stod gömd bakom en vindpinad druvfläderbuske och betraktade kvinnan som satt framför honom, halvt dold under tallen.

Hon var uppenbarligen modigare än vad han först trott - faktiskt riktigt redig. Hon verkade också veta en hel del om naturen. Han hade sett hur hon tvekat där ute på berget tidigare under eftermiddagen.

Det hade varit uppenbart att hon noterat ovädret som varit på ingång.

Han beundrade hennes riktiga beslut att ta sig upp till fyren, vilken givetvis var utrustad med åskledare.

Han hade blivit mycket imponerad av hennes företagsamhet - att samla brännbart material för att kunna göra upp eld. Dessutom hade hon på ett fyndigt sätt använt plastpåsen som regnskydd.

Nej, hon var då sannerligen ingen vanlig turist eller stadsbo, den där kvinnan, tänkte han. Nu vilade hon under trädet för att spara på krafterna.

Kanske hade hon även sparat en del av färdkosten?

”Ett mycket bra beslut i så fall”, muttrade han tyst.

Vid stranden låg havet åter stilla och blankt efter ovädrets härjningar.

Det skiftade i gråsvarta toner och de mörka molnen speglade sig mellan skummet och skären. Stranden var

lång och hon försökte minnas var piren låg. Medan hon gick i den våta sanden spanade hon ut över havet och klipporna. Plötsligt såg hon något flamma till i viken lite längre bort.

Hon skyndade på stegen och såg att det brann nedanför den utskjutande berghällen. Först trodde hon att det var någon som gjort upp eld men sedan såg hon att det verkligen var något som brann nere i vattnet.

När hon försiktigt hasat ner för klippan och nått kanten, såg hon vad det var. Ena delen av en röd träeka låg halvt uppe på klippväggen och halvt nere i vattnet. Det knastrade och sprakade i den sönderbrända fören som fortfarande glödde.

Lorca antog att det var båten som Michael pratat om och undrade förtvivlat var resten av ekan och dess besättning tagit vägen.

Hon drog upp det brända vraket så långt hon orkade på klippan och synade det noga. Det enda uppseendeväckande hon lade märke till, var ett stort svart märke i fören. Det löpte längs med relingen och upplöstes i ett sotigt hål rakt genom skrovet.

”Det måste vara blixstens verk”, muttrade hon.

Hon såg vidare att mittenpartiet, det som nu var slutet på den demolerade farkosten, hade klarat sig från branden. Trots det var bakdelen helt söndertrasad. Hon undrade vad som orsakat den stora sprickan. Båten hade i princip gått mitt itu. Hon vaknade hastigt upp ur sina funderingar då hon plötsligt hörde ett avlägset rop på hjälp.

Hon klättrade upp på klippan och såg då till sin glädje - och bestörtning, att någon stod och viftade med en vit tygtrasa ute på ett av de små skären.

Hon gjorde ett snabbt överslag och beräknade avståndet till ungefär fyrahundra meter. Det var ju inte så långt men utan färdmedel, flytväst eller frälsarkrans var det ingen god idé att försöka ta sig dit ut. Nej, hon fick helt enkelt kalla på hjälp. Låg det inte ett hus ett par hundra meter fram - åt åsen till? Hon ville bestämt minnas det. Hon beslöt sig för leta upp huset och skyndade över klipporna mot stranden för att i nästa stund tvärstanna mitt i ett språng. Framför henne, uppdragen på stranden låg en blå eka med åror och två flytvästar. Hon kunde svära på att båten inte legat där en kvart tidigare – eller hade den det?

Hon kände sig förbryllad men gick beslutsam fram till ekan. Hon granskade den ingående men kunde inte upptäcka några fel eller brister. Snabbt satte hon på sig flytvästen och slängde ner ryggsäcken i fören. Sedan sköt hon ut båten i vattnet, hoppade i och rodde som besatt.

Den strandsatte unge mannen hade nog aldrig blivit så glad som då han fick se kvinnan i båten som närmade sig. Han andades ut och linkade tillbaka till den enda torra plats han lyckats finna på det lilla skäret – under en gammal strandad trälåda. Han frös så han skakade och han var oerhört törstig.

Kvinnan tog sig med lätthet upp på skäret, drog upp ekan och knöt för säkerhetskull fast den i en förtorkad stubbe. Hon rusade fram till honom och frågade hur det var med honom.

Michael berättade att han hade försökt ta sig i land när han förstått att det var oväder på gång. Han hade skurit sig i benet i samband med att båten gått på grund och då skyfallen härjat som värst. Rädd om livhanken, hade han simmat upp på första bästa kobbe för att i nästa sekund se blixten slå ner i vrakdelarna. Då hade han insett vilken otrolig tur han haft som klarat sig undan med bara ett skärsår. Lorca bad honom visa henne såret och han drog upp det trasiga byxbenet. Det blödde inte längre men det var irriterat och här

och var stack det ut små träflisor. Försiktigt rengjorde Lorca såret och plåstrade sedan om honom. ”Det är bara provisoriskt, sa hon. Vi får be doktorn titta på det när vi kommer i land – det kanske behöver sys”. Michael nickade och grimaserade på samma gång. Sedan bad hon honom ta av sig de blöta kläderna och gav honom sin tjocka tröja. Den stickade tröjan var lång och räckte honom till låren. Han frös visserligen fortfarande men tröjan var definitivt bättre än ingenting.

Väl i båten gav hon honom sin vattenflaska. Han drack upp allt utan att blinka och log sedan förläget mot henne. Hon skrattade bara och gav honom även det som var kvar av hennes färdkost. Han slukade smörgåsen och chokladbiten lika glupskt medan Lorca rodde allt längre ut på fjorden. Hon visste att det var bråttom att få Michael i land eftersom han var såpass nerkyld. Förmodligen behövde också såret läggas om ordentligt. Hon försökte minnas i huvudet allt som Axel lärt henne om skären här ute. Hon visste att de flesta grund låg längs med öns sydsida. Hon visste också att bojarna visade riktningen. Hon försökte urskilja dem så gott det gick i dunklet och hoppades intensivt att båten inte skulle stöta i något underliggande skär. Hon visste ungefär var hamnen låg men också att hon var tvungen att runda ett par större holmar innan hon kunde se den. Hon önskade intensivt att det skulle finnas någon form av ljuskälla där framme som kunde leda henne rätt. Hon hann knappt tänka tanken klart, förrän fyren på udden plötsligt slungade ut ett bländande vitt sken över vattnet.

Michael tittade upp och såg lite fundersam ut.

”Brukar inte den där vara släckt nu för tiden”, frågade han huttrande.

”Det är till och från”, svarade Lorca och rodde så snabbt hon orkade. Det var bäst att passa på så länge hon hade ledljus. Fyren blinkade i intervaller och ibland var det som om ljuset stannade upp en längre period. Lorca såg med ens vilken kurs hon skulle hålla för att nå hamnen säkert och snabbt.

När de var framme vid hamninloppet slocknade fyren och mörkret slöt sig ånyo omkring dem.

Lorca lade till vid kajen och såg i ögonvrån ett par silhuetter som närmade sig. När figurerna var alldeles inpå dem, såg hon att det var en av fiskarna, inklusive en skäggig storvuxen karl som kommit till undsättning.

Männen hjälpte de båda sjöfarna ur ekan, surrade fast den ordentligt och lyssnade storögt till Michaels berättelse. Männen berättade i sin tur att de hade sett ljuspanoramata ute till havs och skyndat ner till kajen för att se om det verkligen var fyren som orsakade bländverket.

Den skäggige mannen erbjöd sig att följa Michael till doktors hus. Fiskaren å sin sida lovade att köra hem Lorca. Han skulle bara hämta mopeden som han parkerat vid fiskaffären. Lorca följde Michael och den skäggige mannen en bit, men gick sedan snabbt tillbaka till hamnen. Fiskaren dök upp strax därpå och Lorca hoppade upp på flaket. Innan de lämnade hamnen bakom sig, kastade Lorca en blick mot kajen. Den blå ekan var borta!